Súd:	Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka:	B3-21C/25/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	1322201943
Dátum vydania rozhodnutia:	06. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Beata Farkašová
ECLI:	ECLI:SK:MSBA4:2024:1322201943.6

Rozhodnutie

Mestský súd Bratislava IV v konaní pred sudkyňou JUDr. Beatou Farkašovou v právnej veci žalobcov : 1. Maloletý A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXXX/XX, E. F., zastúpený matkou – žalobkyňou 3, 2. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXXX/XX, E. F., 3. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXXX/XX, E. F., žalobcovia 1 a 3 zastúpení JUDr. Ladislavom Pongráczom, advokátom, Alžbetínske námestie 1203, Dunajská Streda, proti žalovanému : A. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. I. E., o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1 sumu 2.500 eur, žalobkyni 2 sumu 1.500 eur, žalobkyni 3 sumu 2.500 eur, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku súd žalobu zamieta.

III. Súd žalovanému voči žalobcom 1,2,3 náhradu trov konania nepriznáva.

IV. Žalovaný je povinný zaplatiť na účet tunajšieho súdu súdny poplatok za žalobu vo výške 390 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1, 2, 3 sa žalobou doručenou bývalému Okresnému súdu Bratislava III dňa 26.04.2022 (od 01.06.2023 Mestský súd Bratislava IV) domáhali zaviazania žalovaného na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy : maloletému žalobcovi 1 vo výške 10.000 eur, žalobkyni 2 vo výške 10.000 eur a žalobkyni 3 vo výške 10.000 eur.
Žalobcovia 1, 2, 3 odôvodnili žalobu tým, že dňa 26.04.2019 otec žalobcov 1, 2 a druh žalovanej 3 A. J. utrpel v Dunajskej Strede smrteľné zranenie pri zrážke s osobným motorovým vozidlom, ktoré riadil žalovaný, ktorú nehodu aj zavinil a bol za to odsúdený rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda v trestnom konaní sp. zn. 4T 115/2019. Žalovaný, napriek tomu, že bol za usmrtenie A. J. právoplatne odsúdený, nikdy žalobcov nekontaktoval a neuhradil im žiadnu škodu. Základné údaje o žalovanom bolo pre žalobcov problémov, jeho údajnú adresu sa dozvedeli len z náhodne nájdených dokumentov, preto mimosúdne nebolo možné túto záležitosť ukončiť. Dôvodmi podanej žaloby bolo to, že úmrtím otca žalobcov 1, 2 a druha žalobkyne 3 utrpeli jednak ujmy osobné i majetkové. Okrem skutočnej škody (zničenie šatstva a bicykla) utrpeli žalobcovi emocionálnu úzkosť a duševné útrapy nad stratou otca a druha, zároveň utrpeli aj majetkovú ujmu stratou jedného rodiča, ktorý žalobcov vyživoval. V súčasnosti žalobcov 1, 2 v unimo bunke vychováva žalobkyňa 3, ktorá nie je schopná zabezpečiť nasťahovanie sa do lacnejšieho podnájmu. Aj v dôsledku straty otca žijú v chudobe, ktorého starostlivosť a základné finančné zabezpečenie rodiny nikto nenahrádza.
Výšku nemajetkovej ujmy si žalobcovia uplatňujú v sume 10.000 eur pre každého z nich vzhľadom na ich útrapy a preukážky spôsobenú úmrtím otca a druhu pri zabezpečení budúcnosti detí, sťažení spoločenského uplatnenia vzhľadom na zmarený ľudský život. Súd by nemal prihliadať na poškodené veci otca a druha žalobcov, ale aj na to, že ich majetok sa nezväčšil, hoci mohol, keby nedošlo

k protiprávnemu zásahu žalovaného. V záujme rozvíjania osobností žalobcov 1, 2 títo mali právo udržiavať citové vzťahy s ich otcom, jeho smrť – pretrhnutie rodinných väzieb im spôsobila závažný zásah do ich osobnostných práv a do ich súkromného a rodinného života.

2. Žalobcovia 1,2,3 pripojili k žalobe nasledovné listinné doklady: List o prehliadke mŕtveho a štatistické hlásenie o úmrtí A. J. dňa 26.04.2019, Úmrtný list A. J., nar. XX.XX.XXXX, rodné listy žalobcov 1 a 3.

3. Žalovanému bola žaloba doručená riadne dňa 06.06.2023, tento sa k žalobe a prílohám nevyjadril, skutkové tvrdenia žalobcu nepoprel, nemal žiadne námietky voči uplatnenému nároku v podanej žalobe. V tejto súvislosti sa dôsledne uplatňuje princíp zodpovednosti strany sporu za vlastnú procesnú aktivitu alebo pasivitu a za riadne plnenie si svojich povinností, uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu podľa § 150 ods. 1 CSP. Skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, súd považoval za nesporné podľa § 151 ods. 1 CSP.

4. Súd pojednával a rozhodol na pojednávaní dňa 06.09.2024 v neprítomnosti sporových strán v zmysle § 180 CSP, ktorí mali predvolanie na pojednávanie vykázané, lehotu na prípravu pojednávania mali zachovanú, právny zástupca žalobcov 1 a 3 sa z neúčasti na pojednávaní ospravedlnil a žiadal rozhodnúť v jeho neprítomnosti, žalobkyňa 2 ani žalovaný sa z neúčasti na pojednávaní neospravedlnili. Súd vykonal vo veci dokazovanie
vypočutím žalobkyne 3, oboznámil sa s listinnými dokladmi špecifikovanými v bode 2 odôvodnenia tohto rozsudku, ďalej s rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 4T/115/2019-351 zo dňa 18.12.2019, rozsudkom Krajského súdu v Trnave č.k. 5To/12/2020-385 zo dňa 12.03.2020, Zápisnicou o hlavnom pojednávaní pred Okresným súdom v Dunajskej Strede č.k. 4T/115/2019 voči obžalovanému žalovanému zo dňa 18.12.2019, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

5. Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 4T/115/2019-351 zo dňa18.12.2019 bol žalovaný uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, z prečinu neposkytnutia pomoci podľa § 178 Trestného zákona tým, že : 1. dňa 25.04.2019 v čase okolo 21,20 hod. na Hlavnej ulici pri SSOŠ v Dunajskej Strede ako vodič po tom, čo požil presne nezistené množstvo alkoholu viedol osobné motorové vozidlo zn. Škoda Fabia, EČV: G., pričom z dôvodu nesprávnej techniky jazdy tým, že sa riadne nevenoval vedeniu motorového vozidla, v dôsledku čoho nenatočil riadenie v smere jazdného pruhu, ktorý bol určený pre jeho smer jazdy, ale vozidlo nasmeroval vpravo mimo cesty, kde prešiel na cestičku určenú len pre cyklistov a prednou časťou vozidla narazil do jemu oproti prichádzajúcemu cyklistu A. J., ktorý v dôsledku nárazu a následného pádu utrpel trieštivú zlomeninu prednej časti lebečnej klenby a prednej jamy lebečnej spodiny, zakrvácanie a pomliaždenie mozgu, zlomeninu šiesteho a štvrtého hrudného stavca, zlomeninu viacerých rebier obojstranne s trhlinou pohrudnice a zakrvácaním do pohrudnicových dutím, pomliaždenie pľúc, prítomnosť krvi v dýchacích cestách, vykĺbenie lakťového kĺbu, pomliaždenie podkožného tuku a povrchových vrstiev svalstva na prednej ploche oboch predkolení, ktorým po prevoze do NsP Dunajská Streda dňa 26.04.2019 o 2,10 hod. podľahol, čím žalovaný inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania, porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, 2. dňa 25.04.2019 v čase okolo 21,20 na Hlavnej ulici pri SSOŠ v Dunajskej Strede žalovaný po spôsobení dopravnej nehody a po uvedomení si jej následkov bez toho, aby sa riadne presvedčil, aké zranenia utrpel poškodený A. J., ktorý prejavoval známky ťažkého ublíženia na zdraví, bez akéhokoľvek poskytnutia potrebnej pomoci, príp. privolania sanitky alebo akejkoľvek inej osoby, z miesta činu s vozidlom ušiel a pokračoval v jazde až na CS Slovnaft na Komárňanskej, kde zastavil a kde bol následne príslušníkmi OO PZ Dunajská Streda obmedzený na osobnej slobode, bol mu nameraný alkohol v dych 0,25mg/l, pričom žalovaný porušil § 4 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. d), § 65 písm. a), § 137 ods. 2 písm. a), c) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení nesk. predpisov, čím žalovaný ako vodič po dopravnej nehode, na ktorej mal účasť, neposkytol osobe, ktorá pri nehode utrpela ujmu na zdraví potrebnú pomoc, hoci tak mohol urobiť bez nebezpečenstva pre seba alebo iného. Žalobca za uvedené skutky bol odsúdený k úhrnnému nepodmienečnému trestu odňatia slobody vo výmere 36 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia; ďalej bol žalovanému uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 5 mesiacov. Poškodená B. B., nar. XX.XX.XXXX – dcéra nebohého A. J. s nárokom na náhradu škody zaplatenia výdavkov na pohreb bola odkázaná na civilné konanie. (Z výpovede B. B. v súdnom konaní č. k. 4T/115/2019 súd zistil, že jej nebohý otec mal 4 deti vrátane nej, z toho maloletého syna mal žalobcu 1).

6. Z dôvodu podaného odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 4T/115/2019-351 zo dňa18.12.2019 v časti výroku o treste a spôsobe jeho výkonu, Krajský súd v Trnave rozsudkom č.k. 5To/12/23020-385 zo dňa 12.03.2020, právoplatným dňa 12.03.2020 zrušil napadnutý rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu tak, že žalovaného odsúdil k úhrnnému trestu odňatia slobody v trvaní dva roky, pričom výkon trestu mu bol podmienečne odložený na skúšobnú dobu štyri roky. Zároveň bol žalovanému uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu päť rokov.

7. Z Úmrtného listu súd zistil, že A. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXXX/XX, E. F., zomrel dňa XX.XX.XXXX.

8. Z Rodných listov žalobcov 1 a 2 súd zistil, že v rodnom liste sú zapísaní ako rodičia : žalobkyňa 3 a A. J., nar. XX.XX.XXXX.

9. Lustráciou v Registri obyvateľov súd zistil, že žalobkyňa 2 je slobodná, má dve deti B.: K., nar. XX.XX.XXXX a K., nar. XX.XX.XXXX.

10. Z výpovede žalobkyne 3 súd zistil, že žalobu voči žalovanému podávala z dôvodu, že žalovaný spôsobil úmrtie pri dopravnej nehode jej druhovi A. J., zomr. XX.XX.XXXX, s ktorým mala 6 detí, v rodných listoch je však zapísaný ako otec len u žalobcov 1 a 2. Žiada podanou žalobou zaplatenie 10 000 eur každému žalobcovi, nakoľko bývajú v unimobunke, má málo financií. V čase úmrtia nebohého A. J. žili v spoločnej domácnosti ako druh a družka, kde býva žalobkyňa do dnešného dňa. V čase úmrtia A. J. bola žalobkyňa 3 na materskej dovolenke do 31.05.2024, od 01.06.2024 mala poberať sociálne dávky. Pred smrťou A. J. pracoval príležitostne brigádnicky, zarábal 500 eur mesačne a žalobkyňa 3 poberala materský, rodičovský príspevok a prídavky na deti. Výšku nemajetkovej ujmy odôvodňovala žalobkyňa 3 tým, že keď žil jej nebohý druh, mali viac financií, deťom i jej veľmi nebohý chýba, sú dni, keď deti každý deň čakajú na príchod otca. V rodných listoch nie je nebohý A. J. zapísaný ako otec u 4 detí, pretože nemal vybavený občiansky preukaz, stále pracoval, nemal čas si ho vybaviť. Maloletý žalobca 1 je žiakom 7. ročníka, neučí sa dobre. Žalobkyňa 2 býva v unimobunke so svojimi dvoma deťmi, je slobodná mamička, v čase úmrtia A. J. bývala v spoločnej domácnosti s druhom K. K., t.č. sú pohádaní.

11. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo.

Podľa § 15 OZ, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jej rodičom.

Podľa § 116 OZ, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

12. Predmetom ochrany osobnosti podľa § 11 Občianskeho zákonníka sú také rýdzo osobné práva občana, ktoré ovplyvňujú rozvoj jeho osobnosti a sú s ním úzko späté, pričom cieľom a zmyslom tejto občianskoprávnej ochrany je všestranný rozvoj a uplatnenie osobnosti človeka.

V prejednávanej veci je predmetom ochrany právo na súkromie a rodinný život žalobcov 1,2,3, ktoré si na základe neoprávneného zásahu uplatňujú náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu, že žalovaný zavinil pri dopravnej nehode dňa 25.04.2019 ako vodič svojim motorovým vozidlom smrť otcovi žalobcov 1,2 a druhovi žalobkyne 3 A. J., nar. XX.XX.XXXX smrť z nedbanlivosti, za ktorý prečin bol na základe rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 4T/115/2019-351 zo dňa 18.12.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava č.k. 5To/12/2020 -385 zo dňa 12.03.2020, právopl. 12.03.2020, uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 , ods. 2 písm. a) Tr. zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, z prečinu neposkytnutia pomoci podľa § 178 Trestného zákona.
Sporové konanie je založené na prejednávacej zásade, v zmysle ktorej tvrdiť skutočnosti a navrhovať dôkazy na ich preukázanie je zásadne vecou sporových strán. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov spočíva na stranách sporu a ukladá im povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je preukázanie žalobcami 1,2,3 rozhodujúcich skutočností, že došlo k neoprávnenému zásahu a jednak to, že tento neoprávnený zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na ich právach chránených ustanoveniami § 11 a nasl. OZ. Obe náležitosti musia byť splnené, aby vznikol právny vzťah, ktorého obsahom je právo domáhať sa ochrany podľa cit. zák. ustanovení a povinnosť súdom uložené sankcie znášať. Neoprávneným zásahom do práv chránených týmito ustanoveniami , ktorými žalobkyne odvodzovali svoj nárok je zavinenie úmrtia A. J., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX pri dopravnej nehode žalovaným. Zásah sa mal dotýkať intímnej sféry života žalobcov 1,2,3 a mal byť objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť ich práva chránené § 11 a nasl. OZ garantovaných Ústavou SR. Nie každý neoprávnený zásah do chránených práv je spôsobilý splniť tieto náležitosti, je potrebné tento zásah posudzovať s prihliadnutím na prostredie, v ktorom k zásahu došlo, na subjekt zásahu, objekt zásahu, na intenzite a ostatných okolnostiach, za ktorých bol vykonaný.

13. Žalobcovia 1,2,3 sa teda podanou žalobou domáhajú titulom ochrany osobnosti náhrady nemajetkovej ujmy voči žalovanému, každý v sume 10.000 eur z dôvodu, že žalovaný svojim konaním zapríčinil smrť nebohého A. J., čím zasiahol do osobnostných práv žalobcov, predovšetkým do práva na súkromie a rodinný život z dôvodu smrti blízkej osoby, keďže stratili časť príjmu, ktorú zabezpečoval nebohý, došlo k náhlemu a nečakanému pretrhnutiu ich citových väzieb, Žalobcovia sa domáhajú svojich nárokov za priamy zásah do ich osobnostných práv, za trvalé obmedzenie ich súkromného a rodinného života, V súvislosti s otázkou, komu patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 11 a § 13 ods. 2,3 OZ, súd poukazuje na to, že pri nárokoch za objektívny zásah do osobnostných práv a za trvalé obmedzenie súkromného a rodinného života v dôsledku smrti blízkej osoby je rozhodujúci faktický vzťah medzi oprávnenou osobou a zosnulou blízkou osobou, a to i s poukazom na § 116 OZ. V danom prípade bol faktický blízky vzťah nebohého A. J. so žalobcami 1,2 ako vzťah otca a detí a vo vzťahu k žalobkyni 3 sa jednalo o družský pomer, keďže žili v spoločnej domácnosti a žalobcovia tu nepochybne dôvodne pociťovali ujmu, ktorú utrpel nebohý A. J. ako vlastnú ujmu, čím mal súd preukázanú aktívnu legitimáciu žalobcov v spore.

14. Základnými predpokladmi pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2,3 OZ je protiprávny zásah do osobnostných práv fyzickej osoby, existencia ujmy a príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnostnej sféry a existencie ujmy. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vždy – v závislosti na individuálnych okolnostiach prípadu – existencia závažnej ujmy, ktorú závažnosť treba posudzovať aj vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, nie sú rozhodujúce subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba. V prípade nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. OZ mieru zásahu do osobnostných práv posudzuje výlučne súd.

15. Čo sa týka protiprávneho zásahu, ustanovenie § 11 OZ obsahuje generálnu klauzulu ochrany osobnosti, do ktorej patrí tiež právo na súkromie fyzickej osoby , na jej nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu najbližších vrátane rešpektovania rodinného života. V súdnom konaní nebolo sporné, že sa stala dopravná nehoda, v dôsledku ktorej zomrel A. J., nar. XX.XX.XXXX dňa 26.04.2019. Za spôsobenie tejto dopravnej nehody a následnej smrti nebohého bol za tento skutok právoplatne uznaný za vinného a odsúdený žalovaný rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 4T/115/2019-351 zo dňa 18.12.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trnava č.k. 5To/12/2020 -385 zo dňa 12.03.2020, právopl. 12.03.2020. Keďže súd v civilnom sporovom konaní v zmysel § 193 CSP je viazaný rozhodnutím súdu o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom, kto ho spáchal, je v tomto konaní nepochybné, že predmetnú dopravnú nehodu spáchal žalovaný, čím možno

ustáliť, že prvá podmienka – protiprávny zásah do osobnostných práv žalobcov – bola splnená, keďže ich blízka osoba bola usmrtená nezákonným spôsobom.

16. Druhým predpokladom priznania nároku na nemajetkovú ujmu v peniazoch je existencia ujmy, t.j. zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v značnej miere, toto zníženie sa však musí javiť ako objektívne, nestačí len subjektívny pocit na strane oprávnenej osoby, Na základe tohto súd osobitne preskúmal vzťah jednotlivých žalobcov a nebohého, či medzi nimi boli faktické a citové vzťahy takej intenzity, ktoré by odôvodňovali priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch na ich strane. Nároky, ktoré totiž môže ohrozená alebo poškodená fyzická osoba uplatňovať v zmysle § 13 OZ sú rôzne. Právo na ochranu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká predovšetkým vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Súkromným životom možno rozumieť určitý okruh, v rámci ktorého môže jednotlivec žiť svoj vlastný osobný život, ako sa rozhodne, má právo zakladať a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľuďmi. Súčasťou práva na súkromie je aj právo na rodinný život. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život a zdravie jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom do práva na súkromie a rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. utrpí citovú (emocionálnu) ujmu. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto vzťahu s blízkou osobou.

17. Na základe uvedeného dospel súd k záveru, že podmienka takej závažnej ujmy je u žalobcov splnená, kedy v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, ktorých ako blízke osoby mala významne smrť A. J. zasiahnuť. V prípade žalobcov 1,2 ide o deti nebohého, kedy žalobca 1 v čase nehody A. J. bol maloletý (je maloletý i t.č.), mal 10 rokov, z čoho možno jednoznačne konštatovať, že nebohý zabezpečoval starostlivosť a výživu maloletého žalobcu 1. Žalobkyňa 3 bola družkou nebohého, žili v spoločnej domácnosti. Žalobkyňa 2 v čase predmetnej dopravnej nehody A. J. žila v spoločnej domácnosti s druhom K. K., s ktorým v danom čase mala 1-mesačné dieťa, následne sa im v roku 2022 narodilo ďalšie dieťa.

18. Tretím predpokladom na priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom a znížením dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v značnej miere. Z vyššie uvedených skutočností možno jednoznačne ustáliť, že protiprávne konanie žalovaného bolo objektívne spôsobilé zasiahnuť a aj zasiahlo do osobnostných práv žalobcov tým, že usmrtením otca žalobcov 1,2 a druha žalobkyne 3 došlo k deštrukcii blízkych vzťahov medzi žalobcami a nebohým, ktoré v rámci súkromného života žalobcov dosahovali určitú intenzitu a vykazovali určité ďalšie charakteristiky, pričom tento zásah bol tiež objektívne spôsobilý spôsobiť žalobcom nemajetkovú ujmu podľa § 13 ods. 2,3 OZ.

19. Smrť blízkej osoby je ťažkým a nereparovateľným zásahom do práv na súkromie a rodinný život najbližších pozostalých, došlo k nenahraditeľnej emocionálnej strate a narušeniu ich rodinných väzieb. Ide ale o zásah jednorazový, ktorý sa v priebehu času zmierňuje. Hodnota ľudského života je nevyčísliteľná, nie je možné ani vyčísliť nemajetkovú ujmu spôsobenú žalobcom 1,2,3, je možné len poskytnúť určitú satisfakciu, ktorá iba sčasti dokáže vzniknutú nemajetkovú ujmu zmierniť. Súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy vychádzal z toho, akú intenzitu mal vzťah žalobcov 1,2,3 s usmrteným A. J., vek usmrteného a pozostalých, existenčnú závislosť pozostalých na usmrtenom. Dôležitou skutočnosťou je tiež satisfakcia (napr. ospravedlnenie vinníka alebo jeho potrestanie). Na strane vinníka je dôležité aj to, aký postoj z udalosti zaujal, ako táto udalosť zasiahla do jeho duševnej sféry, aká bola forma a miera jeho zavinenia, aké sú jeho majetkové pomery (tie sa posudzujú preto, aby výška náhrady nebola spôsobilá privodiť ekonomickú likvidáciu vinníka).

20. Na základe vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že strata otca žalobcov 1,2 a druha žalobkyne 3 v dôsledku zavineného konania žalovaného nie je možné ničím nahradiť. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie a dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, t.j. či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná osoba. Predčasná a tragická smrť A. J., nar. XXXX bola takých

zásahom do práv žalobcov na ochranu ich súkromia, že v danom prípade je namieste ich nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 OZ.
Čo sa týka požadovanej výšky nemajetkovej ujmy 10.000 eur pre každého zo žalobcov 1,2,3. Existenciu závažnosti ujmy na osobnostných právach majú preukázať predovšetkým žalobcovia. V tejto súvislosti súd poukazuje, že žalobcovia okrem prevažne skutočností odôvodňujúcich priznanie im nemajetkovej ujmy v peniazoch uvádzaných v žalobe, a to skutočností, že žijú v chudobe, v unimobunke, starostlivosť a finančné zabezpečenie rodiny za nebohého A. J. nikto nenahrádza, útrapy osobné a majetkové, emocionálna úzkosť a duševné útrapy nad stratou otca a súčasne druha, v podstate ničím iným nepreukázali svoj nárok v požadovanej výške. Na pojednávania sa dostavovala výlučne žalobkyňa 3, ktorá na pojednávaní 11.06.2024 nárok na zaplatenie 10.000 eur pre každého žalobcu odôvodňovala predovšetkým materiálnym nedostatkom, zaplatenie požadovanej sumy žiadala z dôvodu, nedostatku financií, bývanie v unimobunke a „aby sa deťom lepšie žilo“. V čase úmrtia nebohého A. J. bola žalobkyňa 3 na materskej, rodičovskej dovolenke (do 31.05.2024), nebohý nebol v riadnom pracovnom pomere, privyrábal si príležitostne, zarábal cca 500 eur mesačne. Žalobca 1 navštevuje 7. ročník ZŠ, je maloletý. Žalobkyňa 2 sa na pojednávanie nedostavovala, v čase úmrtia A. J. žila v unimobunke spoločne so svojim druhom, mala mesačné dieťa, v roku 2022 sa jej narodilo ďalšie dieťa.
Súčasťou práva na ochranu osobnosti je i právo na súkromie a rodinný život, právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľuďmi, obzvlášť v citovej oblasti, aby fyzická osoba mohla rozvíjať vlastnú osobnosť. Najvyšší súd SR v rámci rozhodovacej praxe sa zaoberal otázkou, či smrť rodinných príslušníkov fyzickej osoby pri dopravnej nehode je neoprávneným zásahom do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život, pričom Najvyšší súd SR je jednotného názoru, že súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami. Konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny je neoprávneným zásahom do osobnostných práv pozostalých členov rodiny.
Súd vyhodnotením všetkých dôvodov a skutočností dospel k záveru, že nárok žalobcov je dôvodný len čiastočne, s prihliadnutím na zistený skutkový stav mal súd preukázanú závažnosť ujmy, na základe ktorej súd priznal maloletému žalobcovi 1 ako synovi nebohého A. J. náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.500 eur ako synovi, ktorý bol na nebohého finančne i výchovou odkázaný a v súčasnosti všetku starostlivosť o maloletého zabezpečuje výlučne žalobkyňa 3, je nepochybné, že maloletý žalobca 1 ako 10 ročný mal vytvorený citový vzťah k otcovi, ktorý mu nik nenahradí. Žalobkyni 3 ako družke nebohého súd priznal sumu 2.500 eur, ktorá s nebohým i maloletým žalobcom 1 (ako i ďalšími mal. deťmi, u ktorých otcovstvo nebohého nie je na rodnom liste zapísané) žili a žijú v spoločnej domácnosti, žalobca sa finančne podieľal na chode domácnosti. Žalobkyni 2 súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.500 eur z dôvodu, že táto ako dcéra nebohého určite pociťovala emocionálnu stratu otca, čo jej nemôže nik iný nahradiť, otca, ktorého ani deti žalobkyne 2 v budúcnosti nebudú ako svojho starého otca poznať. Súd pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom 1,2,3 vychádzal aj z dôvodu, že dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej došlo k úmrtiu A. J., spôsobil žalovaný pod vplyvom alkoholu; jeho správanie po nehode voči pozostalým nebohého bolo laxné, dokonca sa žalobcom ako pozostalým nebohého neospravedlnil, žiadnym spôsobom ich nekontaktoval a v podstate takto sa správal aj počas tohto súdneho konania, kedy ignoroval vyjadriť sa k žalobe, na súdne pojednávania sa nedostavil ani raz. Príjem žalovaného zistený zo Sociálnej poisťovne umožňuje vyplatiť žalobcom 1,2,3 priznanú im náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko takáto náhrada nespôsobí existenčné problémy a ekonomickú likvidáciu žalovaného.

21. Súd v zostávajúcej časti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, a to u žalobcu 1 vo výške 7.500 eur, u žalobkyne 2 vo výške 8.500 eur a u žalobkyne 3 vo výške 7.500 eur žalobu zamietol v zmysle § 13 ods. 2 OZ z dôvodu, že žalobcami odôvodňovaná závažná ujma, podľa názoru súdu, nespĺňa takú intenzitu, pre ktorú by súd žalobe v celom rozsahu vyhovel. Žalobcovia 1,2,3 odôvodňovali svoj nárok predovšetkým absenciou finančných prostriedkov, avšak ako mal súd preukázané, táto absencia nebola v príčinnej súvislosti s úmrtím A. J., sama zákonná zástupkyňa maloletého žalobcu 1 a zároveň žalobkyňa 3 uviedla, že aj počas života A. J. žili chudobne, v unimobunke, navyše nebohý nebol riadne zamestnaný a privyrábal si len príležitostne. Žalobkyňa 2 odôvodňovala nárok prevažne emocionálnou ujmou, keďže v čase úmrtia A. J. žila v spoločnej domácnosti so svojim druhom a maloletým dieťaťom, mala vytvorenú novú rodinu, nebola na nebohého výživou odkázaná a zároveň ani nepreukázala, žeby prežívanie straty otca dosahovalo takú intenzitu, aby bolo možné uvažovať o nadštandardných okolnostiach, pre ktoré by priznanie jej náhrady nemajetkovej ujmy presahujúcej 1.500 eur bolo namieste. V neposlednom rade súdu neušlo pozornosti, že pohreb nebohého A. J. nevybavovala rodina žalobcov, ale jeho ďalšia dcéra B. B., ktorá nežila v spoločnej domácnosti s nebohým.

22. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 2 ; § 262 ods. 1 CSP tak, že s poukazom na čiastočný úspech žalobcu 1 v pomere úspechu 25%, žalobkyne 2 v pomere úspechu 15%, žalobkyne 3 v pomere úspechu 25% a čiastočný úspech žalovaného v pomere úspechu 75%, 85%, 75%, súd prevažne úspešnému žalovanému v pomere čistého úspechu v spore 50%, 70% a 50% nepriznal voči žalobcom 1,2,3 žiadne trovy konania, nakoľko žalovanému žiadne trovy nevznikli.

23. O povinnosti žalovaného zaplatiť na účet tunajšieho súdu súdny poplatok za žalobu rozhodol súd podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Z.z., nakoľko žalobcovia 1,2,3 sú v zmysle § 4 ods. 2 písm. j/ citovaného zákona oslobodení od súdneho poplatku, preto táto povinnosť v zmysle § 2 ods. 2 citovaného zákona prechádza na žalovaného. Výšku súdneho poplatku súd vypočítal podľa Položky 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov zo sumy priznanej náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom 1,2,3.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Exekúciu možno vykonať len na návrh oprávneného alebo na návrh toho, kto preukáže, že naňho prešlo právo z rozhodnutia (§ 37 ods. 3) (ďalej len „oprávnený“). Oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa tohto zákona, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie (§ 38 ods. 1, 2 Exekučného poriadku). Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z. z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z. z.).